

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК II»**

*(для слухачів другої вищої освіти заочної форми навчання
освітньо-кваліфікаційного рівня підготовки спеціаліст
галузь знань – 0305 «Економіка і підприємництво»
спеціальність 7.03050901 «Облік і аудит»)*

Програма навчальної дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни «Фінансовий облік II» (для слухачів другої вищої освіти заочної форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня підготовки спеціаліст галузь знань 0305 «Економіка і підприємництво» спеціальність 7.03050901 «Облік і аудит») / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва, уклад.: А. П. Косяк. – Х.: ХНАМГ, 2013. – 22 с.

Укладач: А. П. Косяк

Рецензент: проф., д.е.н. Т. В. Момот

Програма побудована за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу і узгоджена з орієнтовною структурою змісту навчальної дисципліни, рекомендованою Європейською Кредитно-Трансферною Системою (ECTS). Рекомендована для слухачів економічних спеціальностей.

Рекомендовано кафедрою фінансово-економічної безпеки, обліку і аудиту, протокол № 1 від 30.08.2012 р.

© А. П. Косяк, ХНАМГ, 2013

ЗМІСТ

Стор.

ВСТУП	4
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	6
1.1. Мета, предмет та місце дисципліни	6
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни	6
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги	7
1.4. Рекомендована основна навчальна література	8
1.5. Анотації програми навчальної дисципліни	8
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	10
2.1. Структура навчальної дисципліни	10
2.2. Тематичний план навчальної дисципліни	10
2.2.1. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи студента (слухача)	13
2.2.2. Лекційний курс (заочне навчання)	13
2.2.3. Практичні заняття (заочне навчання)	14
2.2.4. Індивідуальні завдання	14
2.2.5. Розподіл часу самостійної навчальної роботи студента (слухача)..	15
2.3. Засоби контролю та структура залікового кредиту	17
2.4. Методи та критерії оцінювання знань	17
2.5. Інформаційно-методичне забезпечення	19

ВСТУП

Фінансовий облік – це комплексний системний облік усієї господарської діяльності підприємства через суцільне, повне та безперервне відображення господарських операцій за звітний період. Його здійснюють відповідно до вимог міжнародних та національних стандартів, нормативних актів з бухгалтерського обліку.

Основними завданнями фінансового обліку є:

- збирання, обробка та відображення господарських операцій, які відбуваються на підприємстві, у первинних та зведених документах;
- здійснення безперервного, суцільного, взаємопов'язаного й документального спостереження за економічними процесами та явищами на всіх ланках господарської діяльності підприємства;
- забезпечення достовірною та своєчасною інформацією про господарські процеси та явища, про наявність та стан господарських засобів і коштів (активів) та джерел їх утворення (пасивів) як для внутрішніх, так і для зовнішніх користувачів.

Мета вивчення дисципліни «Фінансовий облік II» – опанування теорії і практики ведення обліку відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» та Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку на підприємствах різних форм власності.

Після вивчення дисципліни «Фінансовий облік II» студент повинен набути знань щодо організації і ведення обліку активів, пасивів, доходів і витрат підприємства на підставі використання прогресивних форм і національних стандартів. В подальшому ці знання студенту спеціальності «Облік і аудит» необхідні при вивченні фахових дисциплін: «Організація обліку», «Звітність підприємства», «Організація і методика аудиту», «Особливості бухгалтерського обліку в галузях народного господарства».

Мета вивчення курсу: опанування теорії і практики ведення фінансового обліку на підприємствах різних форм власності.

Завдання вивчення курсу: надання знань щодо раціональної організації і ведення на підприємстві обліку пасивів на підставі використання прогресивних форм та національних стандартів.

Предмет вивчення курсу: пасиви підприємства.

Вивчення курсу передбачає, що слухачі другої вищої освіти заочної форми навчання ФПО і ЗН опанували знаннями з таких дисциплін, як: «Економіка підприємництва», «Бухгалтерський облік», «Гроші та кредит», «Фінанси», «Аудит», «Фінансовий облік I», «Облік у зарубіжних країнах», «Управлінський облік» тощо.

Приєднання України до Болонського процесу передбачає впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу (КМСОНП), яка є українським варіантом ECTS.

Програма побудована за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

Дисципліна «Фінансовий облік II» за освітньо-професійною програмою має статус нормативної.

Програма навчальної дисципліни розроблена на основі:

ГСВО МОН України «Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра, спеціаліста і магістра за спеціальностями напряму 0305 «Економіка і підприємництво» (галузевий стандарт вищої освіти, 2006 р.);

ГСВО МОН України «Освітньо-кваліфікаційна характеристика бакалавра за спеціальностями напряму 0305 «Економіка і підприємництво» (галузевий стандарт вищої освіти 2004 р.);

СВО ХНАМГ Навчальний план підготовки спеціаліста напряму підготовки 0305 «Економіка і підприємництво» спеціальності 7.03050901 «Облік і аудит», 2012 р. (заочна форма навчання).

Програма ухвалена кафедрою фінансово-економічної безпеки, обліку і аудиту, протокол № 1 від 30.08.2012 р.

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК II»

1.1. Мета, предмет та місце дисципліни

1.1.1. Мета вивчення навчальної дисципліни: опанування теорії і практики ведення фінансового обліку на підприємствах різних форм власності.

1.1.2. Завдання вивчення навчальної дисципліни: надання знань щодо раціональної організації і ведення на підприємстві обліку пасивів на підставі використання прогресивних форм та національних стандартів.

1.1.3. Предмет вивчення дисципліни: пасиви підприємства.

1.1.4. Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
1) Економіка підприємства; 2) Гроші та кредит; 3) Бухгалтерський облік; 4) Аудит	1) Фінансовий облік II 2) Управлінський облік; 3) Особливості бухгалтерського обліку в галузях народного господарства; 4) Методи і моделі прийняття рішень в аналізі і аудиті; 5) Фінансовий аналіз та інші

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль «ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК II»

(4,0 /144)

Змістовий модуль (ЗМ):

ЗМ 1. Облік зобов'язань

(1,0/36)

Навчальні елементи:

Тема 1. Облік короткострокових зобов'язань

Тема 2. Облік довгострокових зобов'язань

ЗМ 2. Облік праці та її оплати. Облік розрахунків з бюджетом (1,0/36)

Навчальні елементи:

Тема 3. Облік праці та її оплати

Тема 4. Облік розрахунків з бюджетом з податків та обов'язкових платежів

ЗМ 3. Облік витрат, доходів і фінансових результатів діяльності підприємства (1,0/36)

Навчальні елементи:

Тема 5. Облік доходів і витрат

Тема 6. Облік доходів майбутніх періодів

Тема 7. Облік фінансових результатів діяльності підприємства

ЗМ 4. Облік власного капіталу. Фінансова звітність підприємства

(1,0/36)

Навчальні елементи:

Тема 8. Облік власного капіталу

Тема 9. Облік неоплаченого капіталу

Тема 10. Фінансова звітність підприємства

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Вміння та знання (за рівнями сформованості)	Сфери діяльності (виробнича, соціально- виробнича, соціально- побутова)	Функції діяльності у виробничій сфері (проектувальна, організаційна, управлінська, виконавська, технічна, інші)
Репродуктивний рівень: Концепції і принципи бухгалтерського фінансового обліку. Формування облікової політики підприємства. Пасиви підприємства	виробнича	організаційна, управлінська, виконавська
Алгоритмічний рівень: Засвоєння знань з теорії та практики ведення бухгалтерського фінансового обліку на підприємствах України різних форм власності керуючись Законом України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні № 996-XIV», Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку та нормативно-правовими актами	виробнича	організаційна, управлінська, виконавська
Евристичний рівень: Дослідження форм та методики ведення єдиного бухгалтерського обліку. Раціонально організувати та спланувати роботу з веденням на підприємстві фінансового обліку. Розробити ефективну програму контролю за якістю ведення фінансового обліку на підприємствах та складання фінансової звітності	виробнича	організаційна, управлінська, виконавська

1.4. Рекомендована основна навчальна література

Підручники і навчальні посібники

1. Гордієнко Н. І. Фінансовий облік: Навчальний посібник (для студентів економічних спеціальностей). – Харків: ХНАМГ, 2005. – 289 с. ISBN 966-695-065-0
2. Ткаченко Н. М. Бухгалтерский финансовый учет, налогообложение и отчетность. – К.: Алетра, 2008. – 1080 с.
3. Ткаченко Н. М. Бухгалтерский финансовый учет на предприятиях Украины. Учебник: для студ. высш. учеб. завед. экон. спец. – 7-е изд., допол. и перераб. – К.: А.С.К., 2004. – 864 с. ISBN 966-539-332-4
4. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: Підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів. / За редакцією проф. Ф. Ф. Бутинця. – 4-е вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП «Рута», 2002. – 688 с. ISBN 966-8059-09-3
5. Чебанова Н. В., Василенко Ю. А. Бухгалтерський фінансовий облік: Посібник. – К.: Видавничий центр «Академія», 2002. – 672 с. (Альма-матер) ISBN 966-580-132-5
6. Завгородний В. П. Бухгалтерский учет в Украине (с использ. нац. стандартов): Учеб. пособие для студентов вузов. – 5-е изд., доп. и перераб. – К.: А.С.К., 2001. – 848 с. – (Экономика. Финансы. Право). ISBN 966-539-303-0

1.5. Анотації програми навчальної дисципліни

Анотація «Фінансовий облік II»

Мета вивчення дисципліни: опанування теорії і практики ведення фінансового обліку на підприємствах різних форм власності.

Завдання: надання знань щодо раціональної організації і ведення на підприємстві обліку пасивів на підставі використання прогресивних форм та національних стандартів.

Предмет: пасиви підприємства.

Змістові модулі:

ЗМ 1. Облік зобов'язань

ЗМ 2. Облік праці та її оплати. Облік розрахунків з бюджетом

ЗМ 3. Облік витрат, доходів і фінансових результатів діяльності підприємства

ЗМ 4. Облік власного капіталу. Фінансова звітність підприємства

Аннотация «Финансовый учет II»

Цель изучения дисциплины: овладение теории и практики ведения финансового учета на предприятиях различных форм собственности.

Задача: предоставление знаний по рациональной организации и ведения на предприятии учета пассивов на основе использования прогрессивных форм и национальных стандартов.

Предмет: пассивы предприятия.

Содержательные модули:

СМ 1. Учет обязательств

СМ 2. Учет труда и его оплаты. Учет расчетов с бюджетом

СМ 3. Учет расходов, доходов и финансовых результатов деятельности предприятия

СМ 4. Учет собственного капитала. Финансовая отчетность предприятия

Abstract "Financial Accounting II»

Purpose of the discipline: mastering the theory and practice of accounting in enterprises of different ownership.

Objective: To provide knowledge of rational organization and management of the enterprise accounting liabilities based on the use of progressive forms and national standards.

Subject: liabilities of the company.

Content of the module:

Content module 1. Accounting for liabilities

Content module 2. Accounting for labor and its remuneration. The payments to the budget

Content module 3. Cost accounting, revenues and financial performance of the company

Content module 4. Accounting for equity. Financial statements

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК II»

2.1. Структура навчальної дисципліни

Заочна форма навчання

Призначення: підготовка спеціалістів	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 4 Модулів – 1, КР Змістових модулів – 4 Загальна кількість годин – 144 КР	Галузь знань 0305 «Економіка і підприємництво» Спеціальності: – 7.03050901 «Облік і аудит» Освітньо-кваліфікаційний рівень: Спеціаліст	Нормативна Рік підготовки: 2-й Семестр: 4-й Лекції – 8 год. Практичні – 8 год. Самостійна робота – 128 год., з них КР – 30 год. Форма підсумкового контролю – іспит

Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять і самостійної роботи становить 11,1 % до 88,9 %.

У процесі навчання слухачі другої вищої освіти отримують необхідні знання під час проведення аудиторних занять: лекційних та практичних. Найбільш складні питання винесено на розгляд і обговорення під час практичних занять. Велике значення у процесі вивчення і закріплення знань має самостійна робота слухачів ДВ освіти заочної форми навчання. Усі ці види занять розроблені відповідно до положень Болонської декларації.

2.2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тематичний план дисципліни «Фінансів облік II» складається з чотирьох змістових модулів, кожен з яких поєднує в собі відносно окремий самостійний блок дисципліни, який логічно пов'язує кілька навчальних елементів дисципліни за змістом і взаємозв'язками.

Навчальний процес здійснюється у таких формах: лекційні, практичні заняття та самостійна робота слухачів другої вищої освіти.

Зміст дисципліни розкривається в темах.

ЗМ 1. ОБЛІК ЗОБОВ'ЯЗАНЬ

ТЕМА 1. ОБЛІК КОРОТКОСТРОКОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ

Зобов'язання (визначення, оцінка, класифікація). Облік короткострокових (поточних) зобов'язань. Облік короткострокових кредитів банків. Облік короткострокових векселів. Облік кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги. Облік розрахунків з різними дебіторами.

ТЕМА 2. ОБЛІК ДОВГОСТРОКОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ

Довгострокові зобов'язання. Облік довгострокових кредитів банків. Облік облігацій. Облік довгострокових векселів. Облік відстрочених податкових зобов'язань. Облік інших довгострокових зобов'язань.

ЗМ 2. ОБЛІК ПРАЦІ ТА ЇЇ ОПЛАТИ. ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ З БЮДЖЕТОМ

ТЕМА 3. ОБЛІК ПРАЦІ ТА ЇЇ ОПЛАТИ

Облік особистого складу та використання робочого часу. Форми на системи оплати праці. Склад фонду оплати праці. Облік нарахування заробітної плати працівникам. Облік утримання з доходів фізичних осіб. Синтетичний і аналітичний облік з оплати праці.

ТЕМА 4. ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ З БЮДЖЕТОМ З ПОДАТКІВ ТА ОBOB'ЯЗКОВИХ ПЛАТЕЖІВ

Облік податку на додану вартість. Облік податку на прибуток підприємств. Облік податку з доходів фізичних осіб. Збір – єдиний соціальний внесок (ЄСВ) на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

ЗМ 3. ОБЛІК ВИТРАТ, ДОХОДІВ І ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

ТЕМА 5. ОБЛІК ДОХОДІВ І ВИТРАТ

Облік доходів від основної та іншої операційної діяльності. Облік доходів від іншої звичайної діяльності. Облік доходів від фінансових операцій. Облік доходів від надзвичайних подій. Облік витрат діяльності. Облік витрат

виробничої собівартості продукції. Облік витрат за елементами. Облік адміністративних витрат.

ТЕМА 6. ОБЛІК ДОХОДІВ МАЙБУТНІХ ПЕРІОДІВ

Облік одержаних авансових платежів за здані в оренду основні засоби та інші необоротні активи (авансові орендні платежі). Облік передплати за газети, журнали періодичні та довідкові видання. Аналітичний облік доходів майбутніх періодів.

ТЕМА 7. ОБЛІК ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Поняття фінансових результатів та порядок їх формування. Облік фінансових результатів діяльності.

ЗМ 4. ОБЛІК ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ. ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА

ТЕМА 8. ОБЛІК ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ

Формування і облік власного капіталу. Облік статутного капіталу. Облік пайового капіталу. Облік додаткового капіталу. Облік резервного капіталу. Облік нерозподіленого прибутку (непокритого збитку) підприємства. Облік вилученого капіталу.

ТЕМА 9. ОБЛІК НЕОПЛАЧЕНОГО КАПІТАЛУ

Поняття неоплаченого капіталу. Зміни у складі неоплаченого капіталу. Облік внесків при створенні акціонерного товариства. Аналітичний облік неоплаченого капіталу.

ТЕМА 10. ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА

Баланс (форма № 1). Звіт про фінансові результати (форма № 2). Звіт про рух грошових коштів (форма № 3). Звіт про власний капітал (форма № 4). Примітки до фінансової звітності (Форма № 5). Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва (Баланс (ф. № 1-м), Звіт про фінансові результати (ф. № 2-м)).

2.2.1. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи студента (слухача)

Таблиця 2.1 – Розподіл часу за модулями і змістовими модулями (заочне навчання)

Модулі та змістові модулі	Всього, кредит/годин	Форми навчальної роботи			
		Лек-ції	Семінари, практичні	Лаб.	СРС
МОДУЛЬ 1 «ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК II»	4,0/144	8	8	-	128
ЗМ 1. Облік зобов'язань	1,0/36	2	2	-	32
ЗМ 2. Облік праці та її оплати. Облік розрахунків з бюджетом	1,0/36	2	2	-	32
ЗМ 3. Облік витрат, доходів і фінансових результатів діяльності підприємства	1,0/36	2	2		32
ЗМ 4. Облік власного капіталу. Фінансова звітність підприємства	1,0/36	2	2		32

2.2.2. Лекційний курс (заочне навчання)

Таблиця 2.2 – Лекційний курс (заочне навчання)

Зміст	Кількість годин за спеціальностями, спеціалізаціями (шифр, аббревіатура)
	7.03050901 «ОіА»
1	2
ЗМ 1. Облік зобов'язань	2
Тема 1. Облік короткострокових зобов'язань	1
Тема 2. Облік довгострокових зобов'язань	1
Продовження табл. 2.2	
1	2
ЗМ 2. Облік праці та її оплати. Облік розрахунків з бюджетом	2
Тема 3. Облік праці та її оплати	1
Тема 4. Облік розрахунків з бюджетом з податків та обов'язкових платежів	1
ЗМ 3. Облік витрат, доходів і фінансових результатів діяльності підприємства	2
Тема 5. Облік доходів і витрат	1
Тема 6. Облік доходів майбутніх періодів	-
Тема 7. Облік фінансових результатів діяльності підприємства	1
ЗМ 4. Облік власного капіталу. Фінансова звітність підприємства	2
Тема 8. Облік власного капіталу	1
Тема 9. Облік неоплаченого капіталу	0,5
Тема 10. Фінансова звітність підприємства	0,5
Разом:	8

2.2.3. Практичні заняття (заочне навчання)

Таблиця 2.3 – Практичні заняття (заочне навчання)

Зміст	Кількість годин за спеціальностями, спеціалізаціями (шифр, аббревіатура)
	7.03050901 «ОіА»
1	2
ЗМ 1. Облік зобов'язань	2
Тема 1. Облік короткострокових зобов'язань	1
Тема 2. Облік довгострокових зобов'язань	1
ЗМ 2. Облік праці та її оплати. Облік розрахунків з бюджетом	2
Тема 3. Облік праці та її оплати	1
Тема 4. Облік розрахунків з бюджетом з податків та обов'язкових платежів	1
ЗМ 3. Облік витрат, доходів і фінансових результатів діяльності підприємства	2
Тема 5. Облік доходів і витрат	1
Тема 6. Облік доходів майбутніх періодів	-
Тема 7. Облік фінансових результатів діяльності підприємства	1
ЗМ 4. Облік власного капіталу. Фінансова звітність підприємства	2
Тема 8. Облік власного капіталу	1
Тема 9. Облік неоплаченого капіталу	0,5
Тема 10. Фінансова звітність підприємства	0,5
Разом:	8

2.2.4. Індивідуальні завдання

Курсова робота

Тематика, зміст та обсяг у годинах: КР – 30 годин.

Основна мета індивідуального завдання – закріплення, поглиблення і узагальнення знань, що одержав студент (слухач) під час вивчення дисципліни та їх застосування при вирішенні окремих питань фінансового обліку.

Вибір теми курсової роботи з дисципліни «Фінансовий облік II» пропонується проводити згідно наведеного переліку. Студент (слухач) може за погодженням з викладачем запропонувати тему, що не входить до запропонованого переліку, але зацікавила і дозволяє розкрити теоретичні і практичні навички за фахом.

Тематика контрольних робіт з навчальної дисципліни

«Фінансовий облік II»:

1. Облік розрахунків з постачальниками та підрядниками

2. Облік короткострокових зобов'язань за розрахунками з банками
3. Облік довгострокових кредитів банків
4. Нормативні джерела та облік розрахунків з оплати праці
5. Облік розрахунків з бюджетом за податками і обов'язковими платежами
6. Збір та облік єдиного соціального внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування
7. Облік доходів підприємства від реалізації продукції, товарів (робіт, послуг) та інших видів діяльності
8. Облік витрат діяльності підприємства, критерії визначення
9. Класифікація витрат за видами діяльності та їх облік
10. Порядок визначення фінансових результатів підприємства за видами діяльності та їх облік
11. Сутність, склад, класифікація доходів майбутнього періоду та їх облік
12. Формування і облік власного капіталу та забезпечення зобов'язань
13. Облік неоплаченого капіталу підприємства
14. Фінансова звітність в Україні, її склад та мета складання

2.2.5. Розподіл часу самостійної навчальної роботи студента (слухача)

Самостійна навчальна робота студентів (слухачів) другої вищої освіти є основним засобом оволодіння матеріалом навчальної дисципліни, яка розрахована на засвоєння знань та формування практичних навичок у роботі студентів (слухачів). Під час самостійної роботи використовується навчальна, спеціальна література, Положення (стандарти) бухгалтерського обліку, законодавча та нормативна база, конспект лекцій тощо.

Таблиця 2.4 – Самостійна навчальна робота студента (слухача)

Форми самостійної роботи (за змістовими модулями)	Години «ОіА»	Форма звіту
1	2	
ЗМ 1. Облік зобов'язань	32	
Огляд основної та додаткової літератури	6	Конспект лекцій
ТЕМА 1. ОБЛІК КОРОТКОСТРОКОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ – ведення термінологічного словника – розгляд контрольних запитань – підготовка до поточного тестування	10	Відповіді у зошиті для самостійної роботи
Підготовка до курсової роботи	3	Текст КР

1	2	3
ТЕМА 2. ОБЛІК ДОВГОСТРОКОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ – ведення термінологічного словника – розгляд контрольних запитань – підготовка до поточного тестування	10	Відповіді у зошиті для самостійної роботи
Підготовка до курсової роботи	3	Текст КР
ЗМ 2. Облік праці та її оплати. Облік розрахунків з бюджетом	32	
Огляд основної та додаткової літератури	5	Конспект лекцій
ТЕМА 3. ОБЛІК ПРАЦІ ТА ЇЇ ОПЛАТИ – ведення термінологічного словника – розгляд контрольних запитань – підготовка до поточного тестування	11	Відповіді у зошиті для самостійної роботи
Підготовка до курсової роботи	3	Текст КР
ТЕМА 4. ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ З БЮДЖЕТОМ З ПОДАТКІВ ТА ОBOB'ЯЗКОВИХ ПЛАТЕЖІВ – ведення термінологічного словника – розгляд контрольних запитань – підготовка до поточного тестування	10	Відповіді у зошиті для самостійної роботи
Підготовка до курсової роботи	3	Текст КР
ЗМ 3. Облік витрат, доходів і фінансових результатів діяльності підприємства	32	
Огляд основної та додаткової літератури	5	Конспект лекцій
ТЕМА 5. ОБЛІК ДОХОДІВ І ВИТРАТ – ведення термінологічного словника – розгляд контрольних запитань – підготовка до поточного тестування	6	Відповіді у зошиті для самостійної роботи
Підготовка до курсової роботи	3	Текст КР
Самостійна підготовка теми ТЕМА 6. ОБЛІК ДОХОДІВ МАЙБУТНІХ ПЕРІОДІВ – ведення термінологічного словника – розгляд контрольних запитань – підготовка до поточного тестування	6	Відповіді у зошиті для самостійної роботи
Підготовка до курсової роботи	3	Текст КР
ТЕМА 7. ОБЛІК ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА – ведення термінологічного словника – розгляд контрольних запитань – підготовка до поточного тестування	6	Відповіді у зошиті для самостійної роботи
Підготовка до курсової роботи	3	Текст КР
ЗМ 4. Облік власного капіталу. Фінансова звітність підприємства	32	
Огляд основної та додаткової літератури	5	Конспект лекцій
ТЕМА 8. ОБЛІК ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ – ведення термінологічного словника – розгляд контрольних запитань – підготовка до поточного тестування	5	Відповіді у зошиті для самостійної роботи
Підготовка до курсової роботи	3	Текст КР

Продовження табл. 2.4

1	2	3
ТЕМА 9. ОБЛІК НЕОПЛАЧЕНОГО КАПІТАЛУ – ведення термінологічного словника – розгляд контрольних запитань – підготовка до поточного тестування	4	Відповіді у зошиті для самостійної роботи
Підготовка до курсової роботи	3	Текст КР
ТЕМА 10. ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА – ведення термінологічного словника – розгляд контрольних запитань – підготовка до поточного тестування	9	Відповіді у зошиті для самостійної роботи
Підготовка до курсової роботи	3	Текст КР
Разом	128	

2.3. Засоби контролю та структура залікового кредиту

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні завдання тощо)
МОДУЛЬ 1. Поточний контроль зі змістових модулів
ЗМ 1; ЗМ 2; ЗМ 3; ЗМ 4 – Вибіркове опитування на практичних заняттях, тестовий контроль, виконання курсової роботи
Підсумковий контроль за Модулем 1
Іспит (білети 30 варіантів два теоретичних питання та одна задача у кожному)

2.4. Методи та критерії оцінювання знань

Оцінювання знань слухачів другої вищої освіти з дисципліни «Фінансовий облік II» здійснюють відповідно до вимог кредитно-модульної системи організації навчального процесу (КМСОНП), що є українським варіантом ECTS. Дана система базується на здійсненні наскрізного поточного контролю на аудиторному занятті у відповідності до його форми (лекційної та практичної).

Так для визначення рівня засвоєння слухачами ДВ освіти навчального матеріалу використовують наступні форми та методи контролю і оцінювання знань:

- поточний контроль зі змістових модулів;
- підсумковий контроль за модулем.

Навчальним планом з дисципліни «Фінансовий облік II» передбачено складання іспиту. Для оцінювання знань використовують чотирибальну національну шкалу та стобальну шкалу оцінювання ECTS.

Підсумковою оцінкою поточного контролю є оцінка за модуль, тобто реалізується принцип модульного обліку знань студентів.

Поточне оцінювання знань слухачів ДВ здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання курсової роботи, яка передбачена робочою програмою навчальної дисципліни.

Об'єктами поточного контролю є: активність та результативність роботи слухача протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни, відвідування занять, виконання завдань на практичних заняттях, виконання завдання курсової роботи.

Поточний контроль проводиться у письмовій формі після того, як розглянуто увесь теоретичний матеріал та проведені практичні завдання в межах кожного з змістових модулів (ЗМ).

Робота слухачів (студентів) на практичних заняттях оцінюється за 4-бальною системою і згідно з Методикою переведення показників успішності знань студентів перекладається в систему оцінювання за шкалою ECTS (табл. 2.5).

Підсумковий контроль здійснюється у формі іспиту. До складання іспиту слухачі (студенти) допускаються після написання та захисту курсової роботи. Завдання курсових робіт складаються з двох питань, які передбачають роботу як зі спеціальною літературою, так із нормативною документацією. Умовою допуску до іспиту є позитивні оцінки з поточного контролю знань за ЗМ. Виконання курсових робіт є обов'язковою умовою для слухачів (студентів) заочної форми навчання.

Іспит здійснюється в письмовій формі за екзаменаційними білетами, які містять два теоретичних питання та третє практичне завдання, або за підсумковим тестовим завданням (за вибором студента), що дає можливість здійснити оцінювання знань студента з дисципліни «Фінансовий облік II».

Екзаменаційні відповіді за білетами оцінюються за 4-бальною системою за національною шкалою, тестові завдання – за 100-бальною системою оцінювання за шкалою ECTS. В обох випадках оцінки згідно з методикою переведення показників успішності знань студентів перекладаються у відповідну систему оцінювання (табл. 2.5).

Таблиця 2.5 – Шкала перерахунку оцінок результатів контролю знань студентів

Оцінка за національною шкалою	Визначення назви за шкалою ECTS	Оцінка за шкалою ECTS	% набраних балів
Відмінно	Відмінно – відмінне виконання лише з незначними помилками	A	більше 91 – 100 включно
Добре	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	B	більше 81 – 90 включно
	Добре – у загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	C	більше 71 – 80 включно
Задовільно	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	D	більше 60 – 70 включно
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	E	більше 51 – 60 включно
Незадовільно	Незадовільно – з можливістю повторного складання	FX*	більше 26 – 50 включно
	Незадовільно – з обов’язковим повторним вивченням навчальної дисципліни	F**	від 0 – 25 включно

* з можливістю повторного складання

** з обов’язковим повторним курсом

2.5. Інформаційно-методичне забезпечення

	Бібліографічні описи, Інтернет адреси	ЗМ, де застосовується
1. Рекомендована основна навчальна література (підручники, навчальні посібники, інші видання)		
1.1	Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий учет на підприємствах України. Учебник: для студ. высш. учеб. завед. экон. спец. – 7-е изд., допол. и перераб. – К.: А.С.К., 2004. – 864 с. ISBN 966-539-332-4	1-4
1.2	Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: Підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів. / За редакцією проф. Ф. Ф. Бутинця. – 4-е вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП «Рута», 2002. – 688 с. ISBN 966-8059-09-3	1-4
1.3	Чебанова Н. В., Василенко Ю. А. Бухгалтерський фінансовий облік: Посібник. – К.: Видавничий центр «Академія», 2002. – 672 с. (Альма-матер). ISBN 966-580-132-5	1-4
1.4	Завгородний В.П. Бухгалтерський учет в Украине (с исп. нац. стандартов): Учеб. Пос. для студентов вузов. – 5-е изд., доп. и перераб.– К.:А.С.К., 2001.– 848 с. ISBN 966-539-303-0	1-4
2. Додаткові джерела (довідники, нормативні видання, сайти Інтернет тощо)		
1.1	Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», затверджений Верховною Радою України від 16.07.1999 р.	1-4

	Бібліографічні описи, Інтернет адреси	ЗМ, де застосовується
	№ 996-XIV (зі зм. і допов.).	
1.2	Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції щодо його застосування» від 30.11.1999 р. № 291.	1-4
1.3	Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік на підприємствах України: Підруч. для студ. екон. спец. вищ. навч. закл. – 6-те вид. – К.: А.С.К., 2002. – 784 с. ISBN 966-539-261-1	1-4
1.4	Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський фінансовий облік. Підручник. / За редакцією Ф. Ф. Бутинця. – Житомир.: ПП «Рута», 2001. – 669 с.	1-4
1.5	Грабова Н.М., Кривонос Ю.Г. Облік основних господарських операцій в бухгалтерських проводках: Навч. посібник: 3-те вид., допов. – К.: А.С.К., 2002. – 415 с. (Економіка. Фінанси. Право). ISBN 966-539-286-7	1-4
1.6	Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: Підручник. – К.: Алетра, 2006. – 1080 с. ISBN 966-8533-30-5	1-4
1.7	Маляревский Ю.Д., Тютюнник П.С. Финансовый учет. Учебно-методическое пособие для самостоятельного изучения дисциплины. – Х.: Издательский дом «ИНЖЭК», 2003. – 288 с. Русск. яз. ISBN 966-8327-26-8	1-4
1.8	Бухгалтерский учет: Учебное пособие / Под общ. ред. канд. экон. наук, доцента П.С. Тютюнника. – Х.: ИД «ИНЖЭК», 2008. – 504 с. Русск. яз. ISBN 978-966-392-189-1	1-4
1.9	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Баланс». Затв. наказом Міністерства фінансів України 31.03.1999 р. № 87	4
1.10	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 «Звіт про фінансові результати». Затв. наказом Міністерства фінансів України 31.03.1999 р. № 87	4
1.11	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 «Звіт про рух грошових коштів». Затв. наказом Міністерства фінансів України 31.03.1999 р. № 87	4
1.12	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 5 «Звіт про власний капітал». Затв. наказом Міністерства фінансів України 31.03.1999 р. № 87	4
1.13	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси». Затв. наказом Міністерства фінансів України 20.10.1999 р. № 246	1
1.14	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість». Затв. наказом Міністерства фінансів України 08.10.1999 р. № 237	1
1.15	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання». Затв. наказом Міністерства фінансів України 31.01.2000 р. № 20	1
1.16	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда». Затв. наказом Міністерства фінансів України 28.07.2000 р. № 181	3
1.17	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід». Затв. наказом Міністерства фінансів України 29.11.1999 р. № 290	3
1.18	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати». Затв.	3

	Бібліографічні описи, Інтернет адреси	ЗМ, де застосовується
	наказом Міністерства фінансів України 31.12.1999 р. № 318	
1.19	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва». Затв. наказом Міністерства фінансів України 25.02.2000 р. № 39	4
1.20	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам». Затв. наказом Міністерства фінансів України 28.10.2003 р. № 601	2
3. Методичне забезпечення (реєстр методичних вказівок, інструкцій до лабораторних робіт, планів семінарських занять, комп'ютерних програм, відео-аудіо-матеріали, плакатів тощо)		
3.1	Гордієнко Н. І. Фінансовий облік: Навчальний посібник (для студентів економічних спеціальностей). – Харків: ХНАМГ, 2005. – 289 с. ISBN 966-695-065-0	1-4
4. Інтернет ресурси		
4.1	Цифровий репозиторій ХНАМГ: http://eprints.ksame.kharkov.ua	
4.2	Практическая бухгалтерия в Украине www.radnykpres.com.ua	
4.3	Закони України, постанови Верховної Ради України, ін. нормативні акти України http://www.nau.kiev.ua:8101/	

Навчальне видання

Програма навчальної дисципліни
та робоча програма навчальної дисципліни **«Фінансовий облік II»**
(для слухачів другої вищої освіти заочної форми навчання
освітньо-кваліфікаційного рівня підготовки спеціаліст,
галузь знань 0305 «Економіка і підприємництво»,
спеціальність 7.03050901 «Облік і аудит»)

Укладач: **КОСЯК** Антоніна Петрівна

В авторській редакції

Комп'ютерне верстання: *Ю. Ю. Конюшенко*

План 2012, поз. 453 Р

Підп. до друку 2.01.2013 р.
Друк на ризографі
Тираж 10 пр.

Формат 60x84/16
Ум. друк. арк. 1,2
Зам. № 8975

Видавець і виготовлювач:
Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002
Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК №4064 від 12.05.2011 р.